

Środa, 4 lutego 2009 r.

Powrót i przesiedlenie więźniów z Guantanamo

P6_TA(2009)0045

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2009 r. w sprawie powrotu i przesiedlenia więźniów z więzienia w Guantanamo

(2010/C 67 E/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając międzynarodowe, europejskie i krajowe instrumenty w dziedzinie praw człowieka i podstawowych wolności oraz zakazujące samowolnego zatrzymywania, przymusowych zaginięć i tortur, takie jak Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karaniania z dnia 10 grudnia 1984 r.,
- uwzględniając współpracę transatlantycką między Stanami Zjednoczonymi a UE i jej państwami członkowskimi, zwłaszcza w dziedzinie walki z terroryzmem,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2006 r. w sprawie sytuacji więźniów w Guantanamo ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Guantanamo ⁽²⁾,
- uwzględniając swoje zalecenie dla Rady z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie prawa więźniów Guantanamo do sprawiedliwego procesu ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lutego 2002 r. w sprawie więźniów z Zatoki Guantanamo ⁽⁴⁾,
- uwzględniając rezolucje Zgromadzenia Parlamentarnej Rady Europy,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Człowieka ONZ z dnia 15 lutego 2006 r.,
- uwzględniając oświadczenia specjalnych sprawozdawców ONZ,
- uwzględniając wnioski i zalecenia Komisji ONZ ds. zwalczania tortur dotyczące Stanów Zjednoczonych,
- uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Parlamentu Europejskiego z dnia 20 stycznia 2009 r.,
- uwzględniając oświadczenie Komisarza Praw Człowieka Rady Europy z dnia 19 stycznia 2009 r.,
- uwzględniając oświadczenie koordynatora UE ds. zwalczania terroryzmu,
- uwzględniając oświadczenia komisarza UE ds. sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa oraz Prezydencji UE,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie rzekomego wykorzystywania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów ⁽⁵⁾ oraz działania Rady Europy w tej samej sprawie,
- uwzględniając art. 103 ust. 4 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 300 E z 9.12.2006, s. 136.

⁽²⁾ Dz.U. C 290 E z 29.11.2006, s. 423.

⁽³⁾ Dz.U. C 102 E z 28.4.2004, s. 640.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 284 E z 21.11.2002, s. 353.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 287 E z 29.11.2007, s. 309.

Środa, 4 lutego 2009 r.

- A. mając na uwadze, że w następstwie ataków terrorystycznych z dnia 11 września 2001 r. Stany Zjednoczone ustanowiły w styczniu 2002 r. więzienie o wysokim poziomie zabezpieczeń w Zatoce Guantanamo (Kuba), gdzie przetrzymywani są podejrzani o terroryzm,
- B. mając na uwadze, że więźniom z Zatoki Guantanamo odmawia się podstawowych praw człowieka, zwłaszcza prawa do sprawiedliwego procesu, i poddaje surowym technikom przesłuchań, takim jak tortury wodne (ang. waterboarding), co stanowi tortury oraz okrutne, nieludzkie bądź poniżające traktowanie,
- C. mając na uwadze, że w szeregu orzeczeń sądów USA, w tym Sądu Najwyższego, uznano częściowe i ograniczone prawa, w tym możliwość dostępu do amerykańskich sądów cywilnych,
- D. mając na uwadze, że opublikowana przez władze USA lista wymienia 759 byłych i obecnych więźniów Guantanamo; mając na uwadze, że 525 więźniów zostało uwolnionych, a 5 zmarło w okresie pozbawienia wolności; mając na uwadze, że obecnie w Guantanamo przebywa około 250 więźniów, z czego:
- część więźniów pozostaje w Guantanamo tylko dlatego, że nie ma kraju, do którego mogliby bezpiecznie powrócić. Są to osoby, wobec których nigdy nie wniesiono żadnych oskarżeń i USA nie zamierza wnosić wobec nich oskarżeń o jakiegokolwiek przestępstwa,
 - w stosunku do części więźniów rozważane jest wniesienie oskarżeń i rozpoczęcie procesu,
 - część więźniów uważana jest za potencjalne zagrożenie, ale nie zostanie przez Stany Zjednoczone oskarżona.
- E. mając na uwadze, że stosowanie tortur i innych nielegalnych środków sprawia, iż zgromadzone „dowody” są niedopuszczalne w sądach, uniemożliwiając ściganie sądowe i skazywanie za terroryzm,
- F. mając na uwadze, że władze amerykańskie utrzymują, iż po zwolnieniu, 61 byłych więźniów z Zatoki Guantanamo było zaangażowanych w działalność terrorystyczną,
1. przyjmuje z dużym zadowoleniem decyzję prezydenta Stanów Zjednoczonych Baracka Obamy o zamknięciu więzienia w Zatoce Guantanamo oraz inne związane z nim nakazy, które są świadectwem ważnej zmiany polityki USA w kierunku poszanowania prawa humanitarnego i międzynarodowego; zachęca nową administrację do podejmowania dalszych kroków w tym kierunku;
 2. przypomina, że to Stany Zjednoczone ponoszą główną odpowiedzialność za cały proces zamknięcia więzienia w Zatoce Guantanamo i za przyszłość jego więźniów; niemniej stwierdza, że odpowiedzialność za poszanowanie prawa międzynarodowego i praw podstawowych ponoszą wszystkie demokratyczne kraje, w szczególności UE i jej państwa członkowskie, które razem reprezentują wspólnotę wartości;

Środa, 4 lutego 2009 r.

3. wzywa Stany Zjednoczone do zapewnienia poszanowania praw człowieka oraz podstawowych wolności więźniów Guantanamo, zgodnie z postanowieniami prawa międzynarodowego i prawa konstytucyjnego USA, oraz:

- do bezzwłocznego i odpowiedniego osądzenia każdego więźnia, przeciwko któremu USA posiadają wystarczające dowody w sprawiedliwej rozprawie publicznej przez właściwy, niezawisły i bezstronny trybunał, a w przypadku uznania oskarżonych za winnych zarzucanych im czynów, skazani powinni odbywać karę więzienia w Stanach Zjednoczonych;
- do jak najszybszego i jak najsprawniejszego odesłania do krajów pochodzenia zatrzymanych, którym nie przedstawiono oskarżeń i którzy dobrowolnie zgodzą się na repatriację,
- do zapewnienia każdemu więźniowi, któremu nie zostaną przedstawione zarzuty i którego nie można odesłać do kraju pochodzenia ze względu na ryzyko tortur lub prześladowania w tym kraju prawa pobytu w Stanach Zjednoczonych, ochrony humanitarnej na terytorium Stanów Zjednoczonych oraz odszkodowania;

4. wzywa państwa członkowskie, aby w odpowiedzi na prośbę rządu amerykańskiego o współpracę przy znajdowaniu rozwiązań były przygotowane na przyjęcie więźniów Guantanamo w UE, aby przyczynić się do wzmocnienia prawa międzynarodowego i jako priorytet zapewnić wszystkim sprawiedliwe i humanitarne traktowanie; przypomina, że państwa członkowskie mają obowiązek lojalnej współpracy i wzajemnych konsultacji w odniesieniu do potencjalnych skutków dla bezpieczeństwa publicznego w całej UE;

5. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Wysokiemu Przedstawicielowi ds. WPZiB, parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu NATO, Sekretarzowi Generalnemu i Przewodniczącemu Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Sekretarzowi Generalnemu ONZ oraz Prezydentowi i Kongresowi Stanów Zjednoczonych Ameryki.
